

köszönhető. Kistarcsáról indult el az első vonat Auschwitz felé, április 28-án. Ezzel a vonattal deportálták többek között Vázsonyi Jánost, volt parlamenti képviselőt. Az utolsó, Auschwitzba deportált csoportot is Kistarcsáról sikerült Eichmann-nak kicsempésznie.²¹

A megszállást követő hetek letartóztatásai több célt szolgáltak. A németek szerették volna megfosztani tényleges és potenciális vezetőitől a németellenes magyar ellenzéket (ide sorolták a zsidók politikai szövetségeseit és arisztokrata-dzsenti barátait is), demonstrálni akarták magyarországi hatalmukat, meg akarták félemlíteni a zsidókat, és túszoakat akartak szedni, hogy zsarolják a zsidó közösséget, és ellenőrzést nyerjenek különböző iparágak felett.

A németellenes beállítottságú keresztény politikusok és befolyásos személyiségek letartóztatásával a zsidóság teljesen elszigetelődött, s a náci és magyar bérenceik könnyű prédájává vált. A németek túlerejét látva, akik a Sztójay-kormány támogatását is élvezték (a csendőrségével és egyéb erőszakszervezeteivel együtt), a zsidó vezetők, legalábbis kezdetben, úgy vélték, hogy egyetlen reményük, ha az időnyerés érdekében együttműködnek velük. A túszoakat okosan nemcsak arra használták fel a németek, hogy biztosítsák maguknak az ellenőrzést Magyarország legfontosabb ipari konzernjei, köztük a Weiss Manfréd Művek felett (lásd a 16. fejezetet), hanem arra is, hogy a zsidó vezetőkbe és tömegekbe hamis biztonságérzetet csepegtessenek: néha önként vagy a zsidó vezetők külön kérésére szabadon engedték néhány túszoikat.²²

A nyugtalan zsidók félelmeit enyhítő Wisliceny és Krumej arról biztosította a zsidó vezetőket, hogy senkit sem ér csak azért bántódás, mert zsidó, s csak a „csirkefogókat”, valamint a politikailag prominenseket fogják fogva tartani.²³ Állításaik hitelül valóban kedvezően bíráltak el egy, a Központi Zsidó Tanács által benyújtott kérelmet, és március 24-én Kistarcsáról szabadon bocsátották az összes 16 éven aluli gyermeket, 50 év fölötti nőt és 60 év fölötti férfit.²⁴ Az akció híre gyorsan elterjedt, s ennek nyomán a vidéki hitközségek vezetői számos kérelmet juttattak el a Központi Zsidó Tanácshoz azzal a kéréssel, hogy továbbítsa őket a megfelelő német hatóságokhoz.²⁵ Ezúttal azonban gyakorlatilag az összes ilyen kérelem válasz nélkül maradt. Az egyetlen ismeretes kivétel az volt, amikor a Kasztner-csoportnak engedélyt adtak arra, hogy különböző vidéki gettókából, különösen Kolozsvárról, Kasztner szülővárosából néhány száz zsidót felhozzanak a fővárosba, az SS és Kasztner közötti megállapodás részeként, illetve amikor Freudigernek engedélyezték, hogy – miután lefizette Wislicenyt – 80, főként ortodox zsidót hozasson fel nyolc városból Budapestre (lásd a 29. fejezetet).²⁶